

Met drie zussen had ik een heel dierbare vriendschap. Ik was 17 en raakte bevriend met drie zussen bij de Nederlandse jeugdbond voor Natuurstudie. Ik was vooral gefascineerd door L. Ze was vrolijk, optimistisch en zij wilde de wereld beter maken. In mijn ogen was ze prachtig, we hadden ook wel een apart contact. We maakten op een gegeven ogenblik een plan om als onze studie was afgerond samen een lange wereldreis te maken. Wij zouden ook haar hond meenemen. Het was niet echt een realistisch plan, het was meer een droom waar we alle twee in vertoefde.

Ik vond haar betoverend, ik fantaseerde ook hoe ze er naakt uit zou zien. Ik wilde verschrikkelijk graag haar borsten aanraken. Ze had iets androgyns. Dat is iets waar ik ook altijd op gevallen ben.

Eind jaren 50 was er een enorm taboe op seksualiteit. Je kon nauwelijks aan informatie komen. Mijn ouders zijn ook met dat taboe opgegroeid en zij hebben het op mij overgedragen. Hoewel je in die organisatie voor natuurstudie veel leuke vrouwen tegenkwam, wist ik absoluut niet hoe je het aan moest pakken. En dat vrouwen net zo goed naar mannen kunnen verlangen als omgekeerd, dat was iets wat nauwelijks tot mij doordrong. Ik had al wel wat geëxperimenteerd in mijn puberteit, maar zonder echte seks.

Het was dus een platonische liefde. Uit onwetendheid, angst om afgewezen te worden en angst om de vriendschap te verliezen: een complexe situatie. Wij hadden intense gesprekken over de politiek en deden samen mee aan de Anti-Atoom manifestatie. We leerden een Spaanstalige jongen kennen uit Den Haag, een zekere Manuel. Wij hebben toen met zijn vieren gedemonstreerd met een enorme Cubaanse vlag, die we van hem hadden gekregen.

Wij pasten er alle vier in.

Toen is er een avond geweest in 1962, ik denk dat wij een strandwandeling maakten. We waren met z'n tweeën. Ik was verrast door wat ze zei, ik herinner mij gevoelens, enorm verdriet. Ik was overdonderd. L. vertelde huilend dat ze het niet langer kon met mij. In mijn geheugen is het mij totaal onduidelijk waarom ze het dan niet meer aankon. Ik weet wel dat ik volkomen van de kaart was. Zij huilde en ik moest ook huilen. Ik ben zelden zo uit het lood geweest als toen, ik kan het verdriet nog steeds voelen.

Kort daarna was L. opeens verdwenen, weg met Manuel naar Parijs. Ik voelde een soort gelatenheid maar geen jaloezie. Ik denk dat het besef van wat ik toen verloren heb en hoe belangrijk zij voor mij geweest is, met de tijd steeds groter is geworden.

Wat natuurlijk wel een enorme klap was, was het bericht van haar zelfmoord.

Het gebeurde vijf jaar nadat ze naar Parijs was vertrokken. Ik ben nog op haar crematie geweest in Amsterdam, haar twee zussen meden mij. Ik wist niets van de omstandigheden. En zo is het tot voor heel kort gebleven. Een halfjaar geleden heb ik contact gezocht met vrienden van toen en met Manuel. Hij woont nog in Parijs en is psychotherapeut geworden. Hij vertelde dat zijn relatie met L. gecompliceerd was maar dat haar zelfmoord voor hem ook een volkomen verrassing was geweest en dat hij toen in een diepe depressie raakte. Hij stuurde mij bij zijn email een stuk of acht foto's van L. Toen ik ze zag begon ik verschrikkelijk te huilen. Haar open en nieuwsgierige blik, een blik met karakter, vriendelijk en tegelijk gereserveerd. Ik probeer mij voor te stellen hoe L. nu zou zijn. Als ik nu aan haar denk, dan denk ik dat zij mijn vrouw was geweest.

Het verdrietige is dat het zo abrupt gestopt is. Op de een of andere manier heb ik de behoefte om L. er bij te houden, terug te halen. Ze is nooit uit mijn hoofd en mijn hart verdwenen. Het is meer een smeulend vuur dat af en toe oplaait. De tijd wordt korter, ik ben zelf 78. Er zijn jaren voorbij gegaan dat ik niet of nauwelijks aan L. gedacht heb; ik trouwde, kreeg kinderen en begon aan mijn carrière. Ik ben zo blij met mijn huidige leven. Mijn vrouw is niet jaloers, ze zei alleen dat het geen obsessie moest worden. Het belangrijkste is de herinnering, ik hoef niet het naadje van de kous te weten.

Mijn herinnering aan L. is er een van onvervuld verlangen. Ik heb later gedacht dat ze een soort muze voor mij was. Een levende droom.